

Nieuwsbrief NZG

1(4)

Nederlandse Zeevogelgroep
Dutch Seabird Group

ISSN: 1566-6778

Texel, juni 2000

redactie Nieuwsbrief NZG: Mardik F. Leopold,
p/a ALTERRA-DLO, Postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel
e-mail m.f.leopold@alterra.wag-ur.nl

Guido O. Keijl Brederodestraat 16A
1901 HW Castricum, e-mail guido@hetnet.nl

secretariaat NZG: De Houtmanstraat 46,
1792 BC Oudeschild, Texel

Eiders, eiders, overal dode eiders: naar de oorzaak wordt gezocht

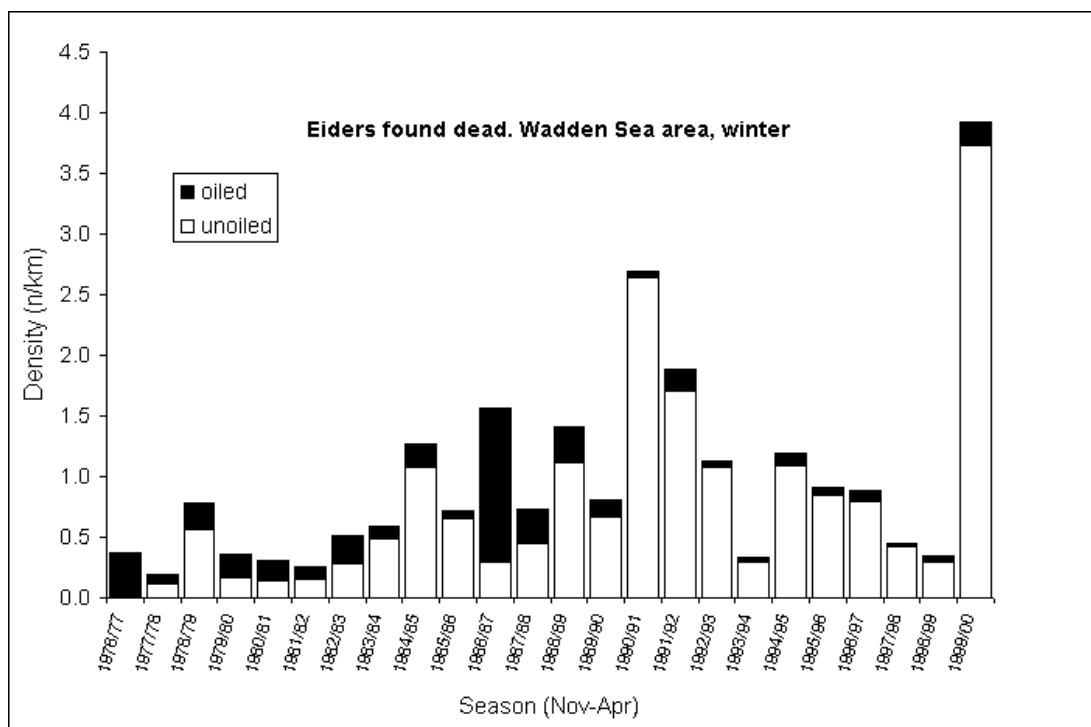
Mardik F. Leopold (redactie)

Op 8-12-99 wordt massale sterfte gemeld, van de Friese waddenkust (zie Nieuwsbrief nr 3). Wat volgde was een ongekend grote sterfte: rekening houdend met delen van de Waddenkust die niet werden geteld, moeten ongeveer 20.000 eiders zijn gestorven. Dit is 2 tot meer dan 10 maal erger dan in andere jaren (Figuur 1). Niet eerder gingen eiders in Nederland zo massaal dood, en zeker niet zonder een duidelijk aanwijsbare oorzaak. Hierdoor was de Eidereend altijd een goede indicatorsoort voor de toestand van de Waddenzee. Opvallende sterfte werd alleen geconstateerd in de jaren 60 door gechlloreerde koolwaterstoffen, in 1986/87 door een door de Waddenzee drijvende olievlek, en in 1990-92 door een uitzonderlijke voedselschaarste. Het vreemde aan de sterfte van de afgelopen winter is echter, dat de oorzaak (nog) niet duidelijk is. Het staat echter vast, dat de sterfte buitengewoon was. Ook staat vast dat:

- Een grote meerderheid van de gestorven vogels juveniel was (maar dat later in de winter ook de adulte, broedvogels 'aan de beurt kwamen');
- Vrijwel alle dode vogels sterk vermagerd waren (30-45% ondergewicht);
- Vrijwel alle dode vogels zwaar besmet waren met parasieten (respectievelijk de nematode *Amidostomum sp.* in de maag en de acanthocephaal *Profilicollis botulus* in de darm).

Zowel de mate van gewichtsverlies, als beide parasietenbesmettingen waren van dien aard, dat iedere factor op zich dodelijk was. De vogels waren dus kansloos. De parasiet *Profilicollis* is een oude bekende (zie: Swennen & vd Broek 1960: Ardea 48: 90-97). Dit diertje van ongeveer 1 cm lang komt de vogel binnen via een tussengastheer: de Strandkrab. Ze passeren de maag van de eiders om zich vervolgens vast te bijten in de binnendarmwand, vaak met darmperforatie als gevolg. Eiders overleven meestal lichte infecties, met enige tientallen parasieten, zware besmettingen met honderden parasieten in de darm zijn echter dodelijk. Vrijwel alle onderzochte vogels waren dodelijk zwaar besmet. De vraag is echter, of

de parasieten de primaire oorzaak waren van de problemen, bijvoorbeeld doordat er deze (zachte) winter ongewoon veel (besmette) krabben in de Waddenzee rondscharrelden. Dit scenario is niet uit te sluiten, maar evenzo is het mogelijk dat de eiders eerst door een andere oorzaak waren verzwakt, waardoor de parasieten zo massaal konden toeslaan. Twee oorzaken komen in het bijzonder in aanmerking: een algemeen gebrek aan voedsel, dus een situatie analoog aan die van 1990/91, of een (andere) ziekte, bijvoorbeeld een virusbesmetting. Met name de suggestie, dat er voedselgebrek zou heersen heeft veel stof doen opwaaien. Dit zou namelijk kunnen betekenen dat het voedselreserveringsbeleid van de Nederlandse overheid, dat beoogt de visserij op schelpdieren in ons aller natuurgebied Waddenzee zonder (veel) gevolgen voor de vogels te doen plaats vinden, jammerlijk heeft gefaald. Dit dient natuurlijk te worden uitgezocht en dat gebeurt dan ook. De voedselsituatie (hoeveelheden mosselen, kokkels, krabben, spisula) tijdens de afgelopen winter worden, per deelgebied in de Waddenzee op een rij gezet en vergeleken met de aantallen en verspreiding van de eiders tijdens de midwinter tellingen. Ook de kwaliteit van de schelpdieren (vleesinhoud) wordt in dit onderzoek betrokken. De krabben krijgen, als dragers van de *Profilocollis* parasiet, speciale aandacht. Nagegaan wordt of ze in 1999/2000 talrijker waren dan voorheen. Hiertoe worden de jaarlijkse najaars-garnalen surveys, waarbij krabben steeds als 'bijvangst' werden genoteerd worden uitgezocht. Ook de gegevens voor virale infecties worden nog eens tegen het licht gehouden, evenals een aantal 'alternatieve' verklaringen, zoals ongewone effecten van stormen, gif-incidenten, etc. Later hopelijk meer over de echte oorzaak. Zie ook: <http://home.planet.nl/~camphuys/NZGNSO.html>), voor een overzicht van de sterfte en alle geopperde verklaringen. Deze homepage is ook de bron van onderstaande figuur.

Nieuwsbrief leidt tot kamervragen!

Mardik F. Leopold (redactie)

Onze nieuwsbrief (zie nummer 1) wordt goed gelezen! Marijke Vos (GroenLinks) stelde op 30 november 1999 kamervragen aan Geke Faber, Staatssecretaris van LNV over de effecten van de Spisula visserij (de volledige antwoorden, gegeven op 21 december zijn te vinden op: <http://www.minlnv.nl/infomart/parlemnt/1999/par99281.htm>):

Vos vroeg of de Staatssecretaris bekend is met de vrijwillig gemaakte afspraken van de Producenten Organisatie van Schelpdiervissers om in de periode van 1 december tot 1 mei de schelpdiersoort *Spisula subtruncata* niet te bevissen? (om de eenden te ontzien, *red.*) (Antwoord: 'Ja'); maar dat sommigen niet bij de PO zijn aangesloten en zich dus ook in de 'eenden-tijd' gewoon doorvissen? (Antwoord: 'Ja, het gaat om twee schepen'). Vervolgens wordt gevraagd wat de effecten zijn van de visserij op het Spisula bestand (Antwoord: *Er blijven onbevestigde banken over*) en of problemen voor dit bestand én voor de eenden voorkomen kunnen worden via een beter vergunningstelsel? Hoe wil de Staatssecretaris het voedsel voor de eenden garanderen? Antwoord: *Er is al een vergunningstelsel, dat nog wordt verbeterd, maar het is nog een heel gedoe in verband met aanmelding bij de Europese Unie. Helaas is het op dit moment niet mogelijk de belangen van natuur en milieu af te wegen tegen visserijbelangen, omdat een instrument daartoe nog ontbreekt. Er is momenteel een wetsvoorstel tot wijziging van de Visserijwet 1963 in voorbereiding dat erin voorziet dat bij het stellen van regels in het belang van de zeevisserij mede rekening kan worden gehouden met natuurbeschermingsbelangen. Hierover heeft de Raad van State zeer recent advies uitgebracht. Beschermende maatregelen ter verzekering van de voedselvoorraad kunnen alleen op basis van vrijwilligheid genomen worden door de vissers.*

Een opmerkelijk antwoord, geschreven ten tijde van de start van de grote eider sterfte. De Spisula visserij vindt geheel plaats binnen de Ecologische Hoofdstructuur en Nederland zegt het 'Voorzorgsprincipe' aan te hangen. Je zou dus denken, dat wanneer natuurbelangen niet tegen visserijbelangen kunnen worden afgewogen (nota bene binnen de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland) dit zou moeten betekenen, dat de visserij dan onmiddellijk gestopt wordt. Blijkbaar is dit een naïve gedachte. Het verhaal gaat echter verder. Naar aanleiding van de massale eidereenden sterfte stelde Marijke Vos opnieuw kamervragen (op 12 mei 2000) met de volgende strekking (zie voor volledige tekst:

http://www.parlement.nl/doc/rec/docs/.../vragen12.005_vragenformulier_12_mei_2000.htm):

Kent u het bericht: 'Eidereend verhongerd'? Wat is volgens u de verklaring? Bent u bereid te kokkelvisserij te sluiten, zo nee, hoe wilt u dan verdere sterfte van eidereenden voorkomen? Volgens de Staatssecretaris lag er echter de afgelopen winter ruim voldoende kokkel- en mosselvisserij in de Waddenzee voor de vogels. Ze wijst erop dat deze stelling wordt ondersteund door het feit dat scholeksters juist niet massaal stierven: voedsel genoeg dus, en zij wijst de suggestie om de kokkelvisserij te sluiten van de hand. Zij stelt verder dat de oorzaak van de sterfte nog onbekend is, en deze onderzocht zal worden (zie pagina's 1 en 2 van deze nieuwsbrief). Ook dit antwoord is opmerkelijk: we doen onderzoek naar de voedselvoorraden, maar op voorhand stellen we al dat er voldoende voedsel aanwezig was, ook al gingen al die eiders dood.

Olieramp in Africa: gezonken 'schat' bedreigt Afrikaanse Zwartvoet Pinguïns *Spheniscus demersus*

Kees (C.J.) Camphuysen, NZG/NSO, Ankerstraat 20, 1794 BJ Oosterend, Texel

Scheepsrampen gaan dikwijls de geschiedenisboeken in onder de naam van het gezonken schip. De *Torrey Canyon*, de *Amoco Cadiz*, de *Oriental Pioneer*, de *Herald of Free Enterprise* en de *Exxon Valdez* zijn prachtige klinkende, 'stoere' namen waar nu een geur van rotting en bederf omheen hangt. Inmiddels kunnen we een nieuwe naam noteren en dit keer gaat het om de prijswinnaar van de meest ongelukkigste naam die een olieramp kan dragen: de ertstanker *Treasure* (Schat) zank op 23 juni 2000 voor de kust van Zuidwest Afrika. Deze gezonken 'schat' vormt nu een kolossale bedreiging van de endemische Afrikaanse Pinguïn of Zwartvoetpinguïn *Spheniscus demersus*. Enkele feiten op een rijtje (grotendeels naar Cooper 2000 en de dagelijkse briefings op internet van Professor Les Underhill in Kaapstad):

De *Treasure* zank in de ochtend van 23 juni 2000 voor de Zuidwest-Afrikaanse kust. Op 25 juni spoelde de eerste olie aan op Robbeneiland en op 28 juni werd ook Dassen Eiland door olievelden omringd. Dassen Eiland huisvest de grootste kolonie Afrikaanse Pinguïns, Robben Eiland de op twee na grootste. In totaal broeden hier ongeveer 21.000 paren, zijn er ongeveer 50.000 adulte vogels aanwezig in de broedtijd en leeft hier liefst 40% van de wereldpopulatie van deze endemische soort. Op het moment van de scheepsramp waren er bovendien naar schatting 20.000 kuikens op deze kolonies aanwezig. Kort na het zinken van het schip kwamen de eerste met olie besmeurde pinguïns aan land en een drama kon worden voorzien. De grootste olieramp in Zuid Afrika tot dusverre vond plaats in 1994, toen de *Apollo Sea* zank tussen Robbeneiland en Dassen Eiland in. Toen werden ongeveer 10.000 pinguïns met olie besmeurd, waarvan er 5000 konden worden schoongemaakt en gerevalideerd in de tot op dit moment meest succesvolle reddingsoperatie van olieslachtoffers ter wereld (Underhill *et al.* 1997, 1999). Een geluk bij een ongeluk is dus, dat van alle zeevogels, pinguïns zich het best van olie laten reinigen, én dat daarmee ter plaatse veel ervaring is opgedaan.

Het nieuwe incident met de *Treasure* kon daarom uitermate kordaat worden aangepakt. Het is bekend dat het voor langlevende organismen als zeevogels van de allergrootste betekenis is dat vooral adulte vogels overleven. Hun kuikens zijn, hoe hard dat ook mag lijken, van minder groot belang, omdat een kans tot opnieuw nestelen volgend jaar belangrijker is dan de overleving van kuikens van dit jaar (natuurlijke sterfte toch al ongeveer 75%). Zo zijn ook de eieren weer minder belangrijk dan de kuikens. Het is een kwestie van prioriteiten stellen bij een incident zoals dit, waarvan het zonneklaar is dat de lokale faciliteiten niet toereikend zijn. Besloten werd tot een evacuatie van de eilanden, waarbij beoliede pinguïns naar opvangcentra werden overgebracht om schoongemaakt te worden, schone adulte vogels werden gevangen en afgevoerd naar een verafgelegen locatie om daar te worden vrijgelaten. Wanneer de middelen en personele capaciteit dat toelieten zouden ook zoveel mogelijk kuikens worden gevangen om eventueel handmatig te worden grootgebracht. Een kolossale reddingactie derhalve. Op 6 juli waren al 12.000 schone pinguïns van Dassen Eiland en Robbeneiland overgebracht naar Algoa Bay bij Port Elizabeth. Deze vogels werden in flinke partijen vrijgelaten en zouden er naar schatting twee weken over moeten doen om de (dan hopenlijk inmiddels schoongemaakte) kolonies weer te bereiken. Drie vogels, *Peter*, *Pamela* en *Percy* werden bij vrijlating van een satellietzender voorzien en hun vorderingen zijn te

volgen op internet (<http://www.uct.ac.za/depts/stats/adu/oilspill/sapmap.htm>). In de opvangcentra werden op 9 juli al 23.000 pinguïns verzorgd en naar verwachting zouden binnen enkele weken weer schoongemaakte pinguïns kunnen worden vrijgelaten met een frequentie van 1800 vogels per dag. Het is te hopen dat de 80% overleving (*Apollo* incident 1994; Underhill *et al.* 1997, 1999) weer gehaald wordt. Het is bovendien te hopen dat het nog steeds lekkende wrak (d.d. 10 juli 2000) gedicht of leeggepompt kan worden, zodat de stranden en de zee rondom de broedeilanden schoon zijn wanneer de eerste pinguïns weer teruggezwommen zijn. De vorderingen van de gezenderde vogels zijn zo voorspoedig dat de schoonmakers zich zullen moeten haasten! Een tweede evacuatie moet worden voorkomen!

Nu al is duidelijk dat de aanpak van deze olieramp indrukwekkend is. Zakelijk, doeltreffend en kordaat, dat zijn de omschrijvingen die hier op zijn plaats zijn. In de chaos is slaagt men er bovendien in om een uitstekende informatievoorziening in stand te houden, zowel op de home-page van de Avian Demography Unit van de Universiteit van Kaapstad, als via listervers door middel van dagelijkse brieven met bijzondere ontwikkelingen. Dringend noodzakelijk zijn sponsors! De kosten rijzen de pan uit van deze actie, die grotendeels door vrijwilligers gedragen wordt. De dagelijks visconsumptie van de vogels, alle transporten (met helicopters, vrachtauto's en vliegtuigen), de zenders, het zijn allemaal 'onverwachte' onkosten waarvan het nog maar de vraag is of men er iets van terug ziet, afgezien van de beloning in de vorm van een succesvol broedseizoen 2001 natuurlijk. Donaties zijn welkom:

Contributions - large or small - are desperately needed. WWF-SA is co-ordinating the fundraising drive on behalf of SANCCOB. Crossed cheques or postal orders can be forwarded to: WWF Penguin Appeal, WWF-SA, PO Box 456, Stellenbosch 7599 or by direct bank transfer to ABSA Stellenbosch, Branch code 334410, Account no: 40-5178-1879

en het minste wat je kunt doen is het aanschaffen van een T-shirt, kosteloos ter beschikking gesteld door het Mazda Wildlife Fund, maar te koop voor 80rand = circa 27 gulden, met het opschrift "*I helped save the Africa Penguin*".

To buy a t-shirt with a unique penguin design on the front, and the words "I helped save the African penguin" on the back, visit: www.expressdirect.co.za

Cooper J. 2000. Rescue of seabirds in Western Cape. Press Release Coordinator BirdLife International Seabird Conservation, Avian Demography Unit, Department of Statistical Sciences, University of Cape Town, Rondebosch 7700, South Africa
Underhill L.G., Whittington P.A., Crawford R.J.M. & Williams A.J. 1997. Results of monitoring oiled African Penguins *Spheniscus demersus* for three years after the Apollo Sea incident of June 1994. *Sula* 11(3): 187-192.
Underhill L.G., Bartlett P.A., Baumann L., Crawford R.J.M., Dyer B.M., Gildenhuis A., Nel D.C., Oatley T.B., Thornton M., Upfold L., Williams 1999. A.J. & Whittington P.A. 1999. Mortality and survival of African Penguins *Spheniscus demersus* involved in the Apollo Sea oil spill: an evaluation of rehabilitation efforts. *Ibis* 141: 29-37.

Nieuwe (?) Koningseider *Somateria spectabilis* in de Waddenzee

Op 16 december 2000 werd tussen een groep van een paar duizend *Eidereenden Somateria mollissima* een volwassen man Koningseider *S. spectabilis* opgemerkt, in de Westkom, centrale westelijke Waddenzee. Eerdere exemplaren van deze soort werden steeds ergens aan de kust gezien (logisch!), deze was echter alleen per schip te bezichtigen.

Jan van Dijk, schipper Phoca, Ministerie van LVN, Directie Noordwest.

Lucky Beans, een vraag om medewerking

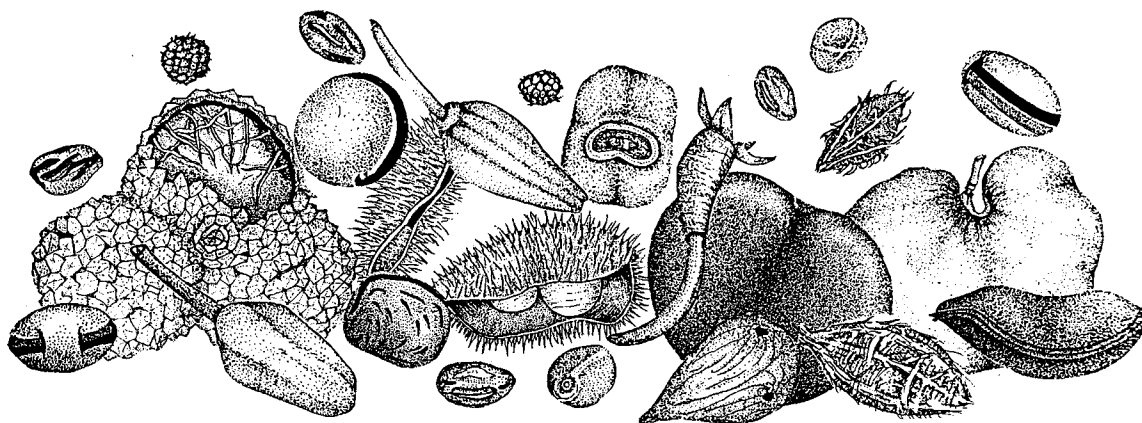
Gerhard C. Cadée (cadee@nioz.nl)
NIOZ, postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel

Op het strand spoelt meer aan dan dode zeevogels, wieren schelpen en schoenen. Als je er op let kan je ook allerlei zaden vinden. Veel plantenzaden hebben een goed drijfvermogen. Dit drijfvermogen is functioneel want het bevordert de verspreiding van de plant. Een aantal tropische planten heeft zaden ontwikkeld met een bijzonder goed drijfvermogen, denk bijvoorbeeld aan de cocosnoot. Sommige zaden kunnen meer dan een jaar blijven drijven en blijven ook nog al die tijd kiemkrachtig. Zulke drijfzaden kunnen een hele oceaan oversteken. Op de kusten van Engeland, Ierland Noorwegen en zelfs IJsland en Spitsbergen zijn tropische drijfzaden gevonden. De bijgaande afbeelding (gemaakt door Cathie Katz, Florida, uitgeefster van *“The Drifting Seed”* nieuwsbrief) laat bijna twintig verschillende soorten zien op iets minder dan natuurlijke grootte.

Ook op de Nederlandse kust spoelen tropische drijfzaden aan. In 1955 werd het eerste exemplaar gevonden op Schiermonnikoog. Sindsdien is het aantal vondsten van ‘zeeharten’, ‘paardeoogbonen’ en ‘tropische amandels’ toegenomen, maar nog lang niet alle soorten (zie afbeelding) die de Golfstroom deze kant opbrengt zijn van ons strand bekend.

Daarnaast komen ook door de mens allerlei zaden en vruchten in zee die daar blijven drijven en zo op het strand aanspoelen. Vaker dan de ‘echte’ tropische drijfzaden vind je walnoten, cacaobonen, paranoten of de pitten van mango’s. Mijn hobby is al die aangespoelde zaden te proberen op naam te brengen en erachter te komen waar ze vandaan gekomen kunnen zijn. In *“Het Zeepaard”*, het lijfblad van de Strandwerkgemeenschap van KNNV, NJN en JNM, schrijf ik daar regelmatig over.

Mijn vraag is aan de NSO-ers is, komt U op het strand om dode zeevogels te tellen, let dan ook eens op aangespoelde zaden! Als U ze mij opstuurt zal ik ze graag op naam brengen en wie weet vindt U een nieuw tropisch drijfzaad voor Nederland. Men zegt dat sommige tropische drijfzaden de vinder geluk brengen, vandaar: *“lucky beans”*. Veel geluk! Hartelijk dank alvast voor Uw medewerking.

Verenigingsnieuws

Mijlpaal

Op 5 december 1999 vond Dirk Kuiken tussen Zurich en Harlingen (NSO telling 99.314) een oud kadaver van een niet met olie besmeurde Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis*. Deze vondst, op de 6324ste ingestuurde olieslachtoffertelling, na het afleggen van in totaal 46.370,1 km langs de Nederlandse Noordzee- en Waddenkusten, betrof het 200.000ste kadaver dat in het archief van de *werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek van de Nederlandse Zeevogelgroep* (NZG/NSO) werd opgenomen.

Ter vergelijking, het 100.000ste kadaver werd gevonden door Kees Camphuysen op 6 mei 1985 tussen Wijk aan Zee en Castricum (telling 85.099), een oud kadaver van een Zeekoet, voor 5% met olie overdekt, op de 2750ste ingestuurde telling na het afleggen van 21.682.05 km. Van de eerste 100.000 gevonden vogels, dus tot aan de zomer van 1985, was 69.5% met olie besmeurd. Van de 100.000 sindsdien gevonden vogels (1985-1999) was 37.3% met olie besmeurd, bijna een halvering in vergelijking met de eerdere vondsten. Er is inmiddels wel het één en ander veranderd!

C.J. Camphuysen, coördinator NZG/NSO, Ankerstraat 20, 1794 BJ Oosterend, Texel, 0222 318744, kees.camphuysen@wxs.nl

MEDEDELINGEN

Steller's Eiders *Polysticta stelleri* en warnetten in de Oostzee

Uit Litouwen komt het bericht, dat de zeldzame Steller's Eiders *Polysticta stelleri* daar in toenemende mate in warnetten verdrinken. Het goede nieuws is, dat de aantallen overwintersaars daar toenamen: van 11 in 1969 tot zo'n 2000 overwintersaars in de jaren 90. Tot voor kort zaten de vogels daar in een door Russische militairen bestierde, ontoegankelijke kuststrook. Sinds 1992 heerst echter ook daar de markteconomie, en worden de kustwateren 'ontwikkeld'. Er zijn nu acht privé visserij-ondernemingen die temidden van de eenden met warnetten vissen. Het logische gevolg is, dat steeds meer Steller's Eiders in die netten omkomen, zo laten tellingen van kadavers op de stranden zien. De soort is in Litouwen nog niet beschermd, wel uit de jacht gehaald.

Bron: Zydulis & Skeiveris 1999. Increasing conflict between gill-net fishery and Steller's Eiders wintering along the Lithuanian coast. Wetlands International Seaduck Specialist Group Bulletin 8: 9-11.

Kolonie Jan van Genten *Morus bassanus* op Helgoland blijft groeien

De Jan van Gent blijft het goed doen in de nog jonge kolonie van Helgoland, in de Duitse Bocht.: na 'verkenningen' in 1990 en de vestiging in 1991 (zie Sula 5: 61; 1991) is er langzaam maar zeker een toename in aantallen broedparen geweest tot 38 paar in 1998 en 70 paar in 1999. Een verdere stijging ligt voor de hand: het plafond lijkt nog niet in zicht!

Ommo Hüppop, Institut für Vogelforschung "Vogelwarte Helgoland"

Herstelprogramma voor Vale Pijlstormvogel *Puffinus mauretanicus*

De recent afgescheiden en uiterst zeldzame Vale Pijlstormvogel *Puffinus mauretanicus* (totale populatie: minder dan 3500 paar) heeft in zijn broed- en foerageergebieden op en rond de Balearen te maken met: illegale jacht, predatie door ratten en katten, verstoring van kolonies, verdrinking in visnetten, overbevising van zijn prooien en verontreiniging. De bekende kolonies krijgen nu extra aandacht en bescherming onder een EU-LIFE programma (kosten: bijna 3 miljoen Ecu). Onder andere zal getracht worden het aantal kolonies uit te breiden door herintroducties en plaatsing van kunstnesten. Het programma omvat verder een uitgebreide studie naar de biologie van de soort, bescherming van kolonies, inclusief het aanpakken van de ratten en katten, aankoop van land met kolonies en publieksvoorlichting. Meer info: <http://www/life-puffinus.org>

Vogelaanvaringen met verlichte schepen.

Vogels en verlichting zijn in het nieuws. De NAM moet lampen op boortorens op zee afschermen om 'lichtvervuiling' tegen te gaan, als men al mag boren. Schiphol in zee (inmiddels afgelast) voorzag ook grote problemen met vogels rond de lampen van start- en landingsbanen. In dit 'licht' is de volgende waarneming wel aardig, afkomstig van het motorschip Tabriz Khalilbeyli op vaste positie 40.0°N, 51.4°E (Kaspische Zee): op 7 november 1997 vloog 's morgens vroeg een groep van 5 Geoorde *Futen Podiceps nigricollis* tegen het hel verlichte schip. De vogels werden aan dek dood teruggevonden met bloed aan de snavels. Op 19 december vloog zich een Krooneend *Netta rufina* te pletter tegen de helverlichte zijwand van een hut. De wakkere bewoner van de hut snelde naar buiten, raapte de vogel op en overhandigde deze de volgende ochtend aan de kok, die het beest vervolgens tot groot genoegen van de bemanning in het dagmenu verwerkte.

Bron: Sea Swallow 48: 35 (1999).

Recente publicaties

Kustbroedvogels in het Deltagebied: een terugblik op twintig jaar monitoring (1979-1998); Rapport RIKZ-99.025 door Peter Meininger, Cor Berrevoets en Rob Strucker: Een overzicht van de trends in de aantallen voor alle zee- en kustvogels worden geduid in het licht van de ontwikkeling van het Deltagebied en het menselijk gebruik ervan. Een tiental soorten voldoet (ruim) aan het RAMSAR 1% criterium, met de *Zwartkopmeeuw Larus melanocephalus*, waarvan 50% van alle Noordwest-Europese broedvogels in de Delta zitten als topper. Het rapport geeft verder uitgebreide beschrijvingen van de (ontwikkeling van de) verschillende wateren in de Delta, en uitgebreide soortbesprekingen. Deze eindigen steeds met een prognose voor verdere ontwikkelingen.

Congressen

Op 14/15 september vinden op Texel de zogenaamde 'Noordzeedagen' plaats, georganiseerd door Alterra- Texel. De bedoeling van deze dagen is een 'intensieve uitwisseling van ideeën tussen beleidsmakers en Noordzee-onderzoekers. Kosten: ca. 320 gulden.

Bijzondere waarnemingen en vondsten: Geringde Zeevogels

(Geen meldingen binnengekomen)